

TAC pisassiissutillu pillugit Inatsisartunut nassuaat 2017

Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik
November 2018

Siulequt

Naalakkersuisut sinnerlugit 2017-imi aalisarnermi pisassiissutinik TAC-inillu (Total Allowable Catch = akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut) aalajangersaanerit pillugit Inatsisartunut nassuaat saqqummiutissavara. Inatsisartunit piginnaatitsissut naapertorlugu aalisarnermi TAC-inik pisassiissutinillu Naalakkersuisut ukiut tamaasa aalajangersaasarput pisassiissutinillu taakkuninnga agguassisarlutik. Ilaatigut pisassiissutit ataasiakkaat pilersarnerannut tunngaviusoq, ilaatigullu pisassiissutit Kalaallit Nunaata nunallu Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqtigisiussiorfigisaasa kingornagut qanoq agguanneqartnerat nassuaammi ilaatigut nassuaatigineqarput. Nassuaammi 2017-imut TAC-it pisassiissutillu allaaserineqarput, taakkununnga ilanngullugit ukiup ingerlanerani allannguutaasimasut.

Nikkulaat Jeremiassen
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq
Nuuk, november 2018

Imarisai

Siulequt	2
Tabelinut titartakkanullu takussutissaq	5
1. Tunuliaqutaq siunertarlu	6
2. Aallaqqaasiut	6
2.1 Avammut Niuernerup nalinga, Aningaasaqarneq Aalisarnerlu	7
3. Aalisakkat pingaarcerusumik niuerutigineqarsinnaasut	8
3.1 Raajat	8
3.1.1 Kitaani	8
3.1.2 Tunu	10
3.1.4 Avataasiorluni illuanilu sinerissap qanittuani raajarniarneq	10
3.1.3 Nunat tamalaat	11
3.2. Qalerallit	12
3.2.1 Kitaa	12
3.2.2 Tunu	13
3.2.3 Sinerissamut qanittumi	13
3.3 Saarulliit	15
3.3.1 Avataasiortut	15
3.3.2 Sinerissamut qanittumi	15
4. Aalisakkat allat - avataasiorluni	15
4.1. Kalaallit Nunaata Kitaa	15
4.1.1 Tupissutit	15
4.1.2 Suluppaakkat	16
4.1.3 Nataarnat	16
4.1.4 Qeqqat	16
4.1.5 Ammassat	16
4.5.6 Saattussat	16
4.2 Tunu	17
4.2.1. Tupissutit (Imminnguit)	17
4.2.2 Suluppaakkat – Tunu Islandilu	17
4.2.3 Suluppaakkat – Irmingerip Imartaa	17
4.2.4. Nataarnat	18
4.2.5. Qeqqat	18
4.2.6. Ammassat	18
4.2.7. Saarullernat	18
4.2.8 Ammassassuit	19
4.2.9. Avaleraasartuut	19

4.2.10 Kapisillit ilaat guldlaks (misileraalluni aalisarneq)	19
4.2.11 Tinguttuut, Lange aamma Blâlange (misileraalluni aalisarneq)	19
5. Aalisakkat allat - sinerissap qanittuani.....	20
5.2 Kalaallit Nunaata Kitaa.....	20
5.2.1 Saattussat.....	20
5.2.2 Uiluiit.....	20
5.2.3 Kapisillit	21
5.3 Tunu.....	21
5.3.1 Sinerissap qanittuani misileraalluni aalisarneq (Tunu).....	21
7. Illugiilluni isumaqatigiissutit.....	22
7.1. EU	22
7.2. Savalimmiut.....	23
7.3. Norge	24
7.4. Rusland	25
7.5. Island.....	25
7. 6 Nunat marluk aamma nunat arlallit suleqatigiinnerat.....	25
Ilanngussaq 1: Avataasiorluni aalisarneq, pisassiissutit 2017	26
Ilanngussaq 2: Sinerissamut qanittumi aalisarneq, pisassiissutit 2017	27

Tabelinut titartakkanullu takussutissaq

Tabel 1 Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat

Tabel 2 Kalaallit Nunaata Kitaani biologit raajanut siunnersuinerat 2010 – 2017 (tonsit)

Tabel 3 Tunumi raajarniarnermut 2009-2017-imut biologit siunnersuinerat (tonsit)

Tabel 4 Sinerissamut qanittumi 2009 – 2017 raajarniarnermut pisassiissutinit pisassat (tonsit).

Tabel 5 Sinerissap qanittuani qaleralinniarnermut TAC 2011-2017 (tonsit)

Tabel 6: Sinerissap qanittuani saarullinniarnermut TAC 2013 – 2017 (tonsit).

Tabel 7 Avataasiorluni saattuarniarnermut pisassiissutinit pigisat 2008-2017 (tonsit)

Tabel 8 Sinerissamut qanittumi saattuarniarnermut TAC 2009 – 2017 (tonsit)

Tabel 9: Saattuarniarnermut TAC 2009 – 2017 – (tons).

Tabel 10 Kalaallit Nunaata eqqaani EU-p aalisarnissamut periarfissai 2016-2020 (tonsit)

Uannga aaneqarput: https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/international/agreements/greenland_da

Tabel 11 Kalaallit Nunaata eqqaani Norgep 2017-mi pisassai (tonsit)

Tabel 12 Norgep eqqaani Kalaallit Nunaata 2017-imi pisassai (tonsit)

Tabel 13 Ruslandip Kalaallit Nunaata eqqaani 2017-imi pisassai (tonsit)

Tabel 14 Ruslandip eqqaani Kalaallit Nunaata 2017-imi pisassai (tonsit)

1. Tunuliaqutaq siunertarlu

Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 5, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit Kalaallit Nunaata imartaani aalisarnikkut oqartussaaffigisaani 2017-imut aalisakkanik TAC-it pisassiissutillu pillugit aalajangersaanerit matumuuna Naalakkersuisunit Inatsisartunut nassuaatigineqarput.

2. Allaqqasiut

Kalaallit Nunaata imartami aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisagaqatigiinnik assigiinngitsunik arlalinnik TAC-inik Naalakkersuisut ukiut tamaasa aalajangersaasarpot. Kalaallit Nunaanni aalisagaqatigiinnut aalajangersimasunut ukiumoortumik TAC-inik aalajangersaareernermermi, aalisariuteqatigiinnut avataasiortut sinerissamullu qanittumiittut akornanni agguanneqartarput, ilaalli Kalaallit Nunaata nunanut arlalinnut suleqatigisaanut immikkoortinnejartarlutik: EU-mut, Ruslandimut, Islandimut, Canadamut, Norgemut aamma Savalimmuniut.

Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffimmit (PI) biologinit siunnersuisoqareernerata kingorna aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik oqaloqatigereerdeernarup kingorna Naalakkersuisunit TAC aalajangersarneqarpoq. Nunanit tamalaanit imaatigut ilisimatusarnikkut /aalisarnermut aqutsinikkut kattuffinnit ICES-imit¹ aamma NAFO-mit² paasissutissanik tunngaveqartumik siunnersuisoqartarpoq, tassani biologit kalaallit Atlantikup avannaani nunanit allanit arlalinneersunit suleqatiminnit suleqateqartarlutik. Umiarsuit allattaaviannit paasissutissat aalisagaqassutsimik nalunaarsuinikkut sulinermi aammattaaq pingaaruteqarput. Aalisakkat assigiinngitsut pillugit siunnersuinerit nalinginnaasumik juunip qaammataani aammalu raajat saattuallu pillugit siunnersuinerit novembarimi pisarput.

Naalakkersuisut TAC-inik aalajangiinnginneranni Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aalisarneq pillugu inatsimmi § 32, imm. 2 naapertorlugu tusarniarneqartartussaapput. Maannakkut Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ukuupput:

Tabel 1: Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat

Ingerlatalik	Pisariaqarpat Naalisarnera
Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut	GE
Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu	KNAPK
Kattuffiat	
Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat	SIK
Nunaqavissut Suliffiutillit Kattuffiat	NUSUKA
Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat	KANUKOKA
Sinerissap Qanittuani Aalisartut Piniartullu	SQAPK
Kattuffianit	
Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu	APNN
Naalakkersuisoqarfik	
Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik	Pinngortitaleriffik
Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut	KANUAANA
Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik	

¹ International Council for the Exploration of the Sea – Nunani tamalaani Imaatigut Ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiit

² Northwest Atlantic Fisheries Organization – Atlantikup Avannaani Aalisarnikkut Kattuffik

Inuussutissarsiornermut

Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Pinngortitamut, Avatangiisirut

Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Aningaasaqarnermut Nunanilu Avannarlerni

suleqatigiinnermut Naalakkersuisoqarfik

Taamaalillutik kalaallit TAC-annit aalajangersaasarnermut ingerlatallit arlalippassuit peqataapput taamatullu arlalinnik peqataatisinerup siunertaa tassaavoq, pisiaqartinneqartunik uumassuseqarnikkut soorluttaaq inuiaqatigiinnut mianerisassat isumagineqarnissaat qulakkiissallugu Kalaallit Nunaannut immikkoortortaqrifiup aningaasatigut isaatitsinerpaasartup aalajangersaavigineqartarnerani.

2.1 Avammut Niuernerup nalinga, Aningaasaqarneq Aalisarnerlu

Kalaallit Nunaannit avammut nioqqutigineqartartut tassaanerupput aalisakkanik qalerualinnillu tunisassiat. Taamatut avammut niuernermi annermik raajat, qalerallit saarulliillu pineqarput. Aalisakkanut taakkununngaa pingasunut avammut niuernermi nalingat pillugu immikkoortumi tulliuttumi nassuaasoqassaaq. Kalaallit Nunaata avammut niuernera Danmark imaluunniit Island akunnermiliuttutut aqqusaarlugit pingaarcerusutigut ingerlanneqartarpoq, tunisassiarpassuillu tamatuma kingorna EU-mi nunanut allanut EU-lluunniit avataani avammut niuerutigineqaqqittarlutik.

2016-imiit 2017-imut raajanut, qaleralinnut saarullinnullu tamakkiisumik avammut niuernermi nalingat 175 mio. kroniit 2,828 mia. kroninut apparloq, tamannalu 6 %.imik appariarneruvoq. Appariarnermut pingaarcermik avammut nioqqutigineqartut 5.600 tonsinik appariarfiunerat pissutaapput. Raajat, qalerallit saarulliillu Kalaallit Nunaata avammut nioqqutigisaasa tamarmiusut 75 %-erivaat. Taakku saniatigut nunatta avammut nioqqutigisaasa 20 %-ii aalisagaapput allat qalerualillu, taamaalillutillu taakku tamakkerlutik 2017-immi nalingisa 95 %-ii aalisakkaneersuullutillu qalerualinneersuupput.

Raajat

Avammut niuernikkut naatsorsueqqissaartarnermi raajat immikkoortunut marlunnut avinneqartarput, tamarmik qerisut, *raajat qalipallit kiisalu raajat qalipaajakkat*.

Raajat qalipallit avammut nioqqutigineranni 2017-immi 1,003 mia. kr.-inik naleqarput, 2016-imullu naleqqiullugu avammut niuerneq 124 mio. kr.-inik naleqalersimavoq. Tamannalu 14 %-inik qaffariarneruvoq. Agguaqatigiissillugu kiilumut akigitinneqartoq 2016-imiit 2017-imut allangornikuunngilaq.

Raajat qalipaajakkat avammut nioqqutiginerisa nalingat 2016-imiit 2017-imut 44 mio. kr.-inik (-7 %) appariarfiulluni 619 mio. kr.-inik naleqalersimavoq. Tunineqartartut ikileriarsimanerat appariarnermut pingaarcerpaavvoq.

Ataatsimut isigalugu raajanik avammut nioqquteqarnerup nalinga 2016-imiit 2017-imut 80 mio. kr.-inik qaffariarfiusimavoq, tamannalu 5 %-imik qaffariarneruvoq. Taamatut ineriartornermut ilaavoq avammut nioqqutigineqartut 3.679 tonsinik (+7 %) qaffariarfiusimanerat aamma raajanik tunisassiat avammut nioqqutigineqartut akimorlugit agguaqatigiissillugu 2 %-imik akitigut

appiarfiusimanerat. Taamaalillutik pisat amerlassusaat nalimut qaffariaataasimapput, akigitinneqartullu allanngorpiarsimanatik.

2017-imi raajat avammut nioqqutigineqartut nalingat Kalaallit Nunaata avammut nioqquaasa tamarmiusut 43 %-erivaat.

Qalerallit

Avammut niuernerup nalingata uuttorneqartarnerani aalisakkat nioqqutigineqartartut qalerallit pingarnerpaat tulleraat. Qalerallit avammut nioqqutigineranni nalingat 2016-imiit 2017-imiit 239 mio. kr.-inik appiarfiuvoq, 2017-imilu 837 mio. kr.-inik naleqarluni. Tamanna avammut niuernerup nalingata 22 %-imik appiarfiuneranut naapertuuppoq. Taamatut ineriartortoqarneranut avammut nioqqutigineqartut 9.223 tonsinik (-24 %) appiarfiusimanerat annermik pissutaapput, peqatigalugulu kiilumut akigitinneqartoq agguaqatigiissillugu 2%-imik (0,6 kr/kg) qaffalaarsimalluni.

2017-imi tamakkiisumik Kalaallit Nunaata avammut niuernerani qalerallit avammut niuerutigineqartut nalingat 22 %-mik annertussuseqarpoq.

Saarulliit

Saarulliit avammut nioqqutigineqartut nalingat 2016-imiit 2017-imiit 4 %.imik imaluunniit 16 mio. kr.-inik appiarfiusimanerat. Taamatut ineriartortoqarneranut annermik kiilumut akigitinneqartup kiilumut 0,6 kr.-inik (4%) appiarfiunera nassuaataasinnaavoq, tamatumalu saniatigut avammut nioqqutigineqartut 34 tonsinik (0,1%) suunngitsunik appiarfiusimallutik.

Saarullinnik avammut nioqquteqarnerup nalinga 2017-imi Kalaallit Nunaata avammut niuerutigisaasa tamarmiusut 10 %-erivaat.

3. Aalisakkat pingarnerusumik niuerutigineqarsinnaasut

Tullinnguutuuni Kalaallit Nunaanni aalisakkat niuerutigineqarnerpaat tassalu; raajat, qalerallit saarulliillu pillugit biologit siunnersuataat kiisalu 2017-imiit TAC-it pisassiissutit aalajangerneqarsimasut saqqumiunneqarput. Immikkoortumi siulianiittumi takutinnejareersutut, aalisakkat pingasuuusut taakku Kalaallit Nunaata aningaasorsiorneranut pingarutilerujussuupput, aalisakkammi pineqartut Kalaallit Nunaata tamakkiisumik avammut niuererata 75 %-rimmatigit.

Taamaammat aalisakkanut taakkununnga pingasuuusunut ataatsimut misissuinissaq pingartinneqarsimavoq, tamannalu aalisakkat sinerissap qanittuaniittut avataaniittullu allat misissorneqarnerannik kiisalu Kalaallit Nunaata nunanik tamalaanik isumaqatigiissutaasa suunerannik misissuineq tullinnguussimalluni.

3.1 Raajat

3.1.1 Kitaani

Kalaallit Nunaata Kitaani 2017-imiut biologit siunnersuataat tassaavoq annertunerpaamik 90.000 tonsinik aalisartoqassasoq. Siorna aamma taamaappoq. 2016-imiut siunnersuineremi tupaallannartumik pisassat 50 %-imik qaffallutik 60.000 tonsiniit 90.000 tonsinngorput, tassungalu atatillugu mianerinninnermik tunngaveqarneq naleqqussariartornissarlu Pinngortitaleriffiup eqquppai. Tamatuma kinguneraa 2016-imiut TAC biologit siunnersuinerannit appasinnerusumut inissinneqarmat, taamaalillunilu naleqqussariartornissaq aallartinneqarluni. 90.000 tonsinut siunnersuinerit 2017-imiut aalajangiusimaneqarmata ukioq kingulleq biologit siunnersuinerannut naleqqussariartornissaq 2016-imi aallartinneqartoq taamaalilluni naavoq. Biologit siunnersuinerisa attatiinnarnissaa ajunngitsumut saanneqartut aamma isigineqarsinnaavoq.

Taamatut siunnersuinermut naleqqussariartorneq inuiaqatigiit tungaasigut inuiaqatigiillu aningaasaqarniarnerannut iluaqutaasussanik arlalinnik sunniuteqarpoq. Ukiuumit ukiumut TAC-imik annertuumik qaffaanerup appaanerulluunniit Kalaallit Nunaata raajanut MSC-imik nalunaaqutsiinera navianartorsiorilersinnaavaa, tassami allannguerujussuarnerit nammineq aqtsinikkut periutsimut akerlummat. TAC-imi annertuunik allannguinerit raajat akiinik aamma allannguerujussuarsinnaapput. Tassami TAC qaffasinneruppat, taava suli annertunerusunik akit apparsinnaanerat naatsorsuitigineqarsinnaavoq aammattaaq ukiumit tullianut annertuunik qaffariarnerit taamaasillutik annertunerusunik pisarineqarsinnaasutigut annertussutsini aningaasaqarnikkut iluanaarutit mangiarneqalersinnaanerat aarlerinarsinnaavoq.

Ilanngullugulu taaneqassaaq biologit siunnersuinerat ilisimatusarnertut tamakkiisumik taaneqarsinnaanngimmat, TAC-imilli arlaatigut aalajangiisoqarnerani raajaqassutsip uumasoqassutsikkut illersorneqarsinnaanngitsumik ikileriarsinnaanissaat aarleqqutigineqarneranik ersersitsisuulluni. Ukiunut kingulliunerusunut siunnersuinerit kiisalu TAC pillugu aalajangunneqartut tabel 2-mi takutinneqarput.

Tabel 2: Kalaallit Nunaata Kitaani biologit raajanut siunnersuisarnerat 2010 – 2017 (tonsit).

Kalaallit Nunaata Kitaa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Siunnersuineq*	110.000	120.000	90.000	80.000	80.000	60.000	90.000	90.000
TAC	114.570	124.000	105.000	90.000	85.000	73.000	85.000	90.000

*Pissarsivik: Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik

Soorlu tabelimi siulianiittumi takuneqarsinnaasoq ineriantornermi ukiuni kingullerni ersersinnejartoq 2016 allanngoriarfiuploorsimavoq. Ukioq 2011 sioqqullugu taamaaginnapajaariarluni siunnersuinerit tassanngaannaq appariarfiulerput; siullermik 2011-2012-imut 30.000 tonsinik appartitsisoqarluni, tamatumalu kingorna 2014-2015-imut 20.000 tonsinik appartitsisoqarluni. Taamaammat 2015-2016-imut 30.000 tonsinik qaffaasimaneq tupallannarsimavoq, tassami ukiuni siuliini taamatut qaffaasoqarnissaanut tunngaviusinnaasunik soqarsimanngimmat. Tabel 2-mi aamma takuneqarsinnaavoq TAC siunnersuinerup ineriantorfiuneranut malinnaajuarsimasoq, naak biologit siunnersuinerannut sanilliullugu amerlanerulaartunik ikinnerulaartunilluunniit tunniussisoqartarsimagaluartoq. Taamatut assigiinngissuteqartoqarnera TAC-ip siunnersuinermut sanilliullugu allanngorsimanera, taamaalillunilu siunnersuinermi allanngorujussuarnissaangaluanut pakkersimaarinninnermik kinguneqarluni.

Kitaata imartaani raajanut TAC-imik aalajangersaanermi aamma raajarniarnermut aqtsinissamik pilersaarut malinneqarmat, taassumalu eqqunneqarnera aalisarnerup MSC-mik nalunaaqquserniarlugu ilungersuuteqarnikkut anguneqarluni. Aqtsinissamut pilersaarummi allassimavoq TAC-imik aalajangersaanerup biologit siunnersuinerat malissagaa, taamaattorli una ilassutigalugu aatsaat immikkorluinnaq pisoqarsimatillugu 12,5 %-imik annertunerumik TAC-imik ukiumoortumik nikieriarnermik kinguneqartumik TAC aalajangersarneqartassasoq. Peqatigitillugu biologit siunnersuutaannut naleqqussaaneq ukiunik pingasunik sivisunerusumik sivisussuseqartariaqanngilaq.

2013-imi kalaallit nunaata kitaani raajarniarneq MSC-mik nalunaaqutsersorneqalerpoq. Tamanna biologit siunnersuinerannut malinninnissamut kaammattuinerulersitsivoq. 2013-imut biologit siunnersuinerat suli 90.000 tonsiniit 2012-imi 80.000 tonsinut appariarpoq. 2014-imi siunnersuineq suli 80.000 tonsiuvoq, TAC-imillu suli appartitsisoqarluni siunertalarlugu aqtsinissamik pilersaarummit malinnissinnaanissap pissariaqartimmagu biologit siunnersuinerannut

atsikkutitaartumik naleqqussariartaarnissaq. 2015-imi aammaarluni tassanngaannartumik biologit kaammattuitigisaat 2014-imi 80.000 tonsiniit 2015-imi 60.000 tonsinut appariarpoq.

Raajarniarnermu+^t aqutsinissamik pilersaarummi maleruagassatut allaatigineqarsimasut naapertorlugit, taamaattumik 2015-imi TAC 73.000 tonsinut aalajangiunneqarpoq. Taamaalilluni taamatut 2016-imut siunnersuinerma sakkortuumik qaffariarneq nutaamik unammillertsivoq TAC-imik aalajangersaanermi qanoq iliorluni qisuariartoqartariaqartoq. Soorlu oqaatigineqartutut TAC aalajangiunneqarpoq mianersortumik periuseqarneq naapertorlugu, tamannalu uumasoqassutsikkut-inuiaqatigiussutsimi- aamma aningaasaqarnikkut iluaqteqarpoq. Biologit siunnersuinerat 2017-imut aalajangiusimaneqarsimammat TAC-i 2017-imi biologit siunnersuinerat assigalugu iluarsineqarsinnaasimavoq inissinneqarsinnaasimallunilu.

3.1.2 Tunu

2014-imi appariapiloorfunkerata kingorna Tunumut biologit siunnersuinerat 2.000 tonsinut aalajangiusimaneqarsinnaasimavoq. Taamatut tassanngaannaq amerlanerpaanik pisarineqarsinnaasutut kaammattuitip appariataarnerata kingunerisimavaa, Kalaallit Nunaata nunani tamalaani pisussaaffii tamatumalu kingunerisaanik aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasat eqqarsaatigalugit, Kalaallit Nunaannut periarfissaasimannilaq ingerlaannartumik TAC-imut siunnersuutaasumut naleqqussarnissaq. Tamanna pissutigalugu naleqqussarnissaq salaatsumik aallartinneqarpoq, tamannalu 2017-imi ingerlaannassaaq. 2014-imi TAC 8.300 tonsiuvoq, 2015-imi 6.100 tonsiulluni, 2016-imi 5.300 tonsiuvoq 2017-imilu 5.000 tonsinut inissinneqarsimalluni.

Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffigaa Tunumi EU-mut 5.100 tonsinik raajanik neqerooruteqassalluni. 2016-imili novembarimi Joint Committee Meeting (JCM) ingerlanneqarnerani kisitsisit taakku 2017-imut 4.150 tonsinut allanngortinneqassasut aalajangerneqarpoq. Ukiuni kingulliunerusuni misilittakkatigut paasinarsisimavoq 850 tonsit sinneruttut kalaallit umiarsuaatileqatigiiffiinut naammattussaagaluartut. 2017-imimi Tunumi 383.534 tonsit kalaallit umiarsuaatileqatigiiffiannit aalisarneqarput.

Tabel 3:Tunumi raajarniarnermut 2009-2017-imut biologit siunnersuutaat (tonsit).

Tunu	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Siunnersuin eq*	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	2.000	2.000	2.000	2.000
TAC	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	8.300	6.100	5.300	5.000

*Pissarsivik: Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffrif

3.1.4 Avataasiorluni illuanilu sinerissap qanittuani raajarniarneq

Kitaanut raajanut pisassiissut tamarmiusut 90.000 tonsiusut ilaat Canadamut EU-mullu immikkoortinneqarput. Canada 2017-imi 1.044 tonsinik pissarsivoq, tamatumailu MSC-imik nalunaaqtsersuisarnissap aalajangiussimaneqarnissaa piumasarineqarluni, tassami avinnejartussaapput Canadap annikitsumik pissarsiffigisassai. Allatut ajornartumik Kalaallit Nunaata pisassat annikinnerusut Canadamut inniminnertariaqartarpai, Canadap aamma Kalaallit Nunaata akornanni pisuussutit pillugit aqutsivigininnissamik ataatsimoorussamik isumaqatigiissuteqarsimatinnagit. Aamma EU-mik aalisarnermik isumaqatigiissut naapertorlugu 2.600 tonsit EU-mut immikkoortinneqartussaaput.

Aalisakkat sinneruttut 86.356 tonsit agguassiniissamut najoqqutassaq inatsisitigut aalajangersarneqartoq malillugu agguarneqassapput, takuuq Aalisarneq pillugu inatsimmi § 5, imm. 3, tassanilu TAC-init tamarmiusunit avataasiortut 57 %-imik sinerissamilu qanittumi aalisartut 43 %-imik tunineqartussaapput. Taamatut agguasseriaaseq, avataasiorluni sinerissallu qanittuani

aalisarnerup akornani pisassiissutinik agguassisarnerup annertuumik pisariinnerulerneranik oqaatiginnittuovoq, 2002-miillu atuuttuusimalluni.

Sinerissap qanittuani 2009-ip kingorna raajanut pisassiissutit ilaat tabel 4-mi takutinneqarput.

Tabel 4: Sinerissamut qanittumi 2009 – 2017 raajarniarnermut pisassiissutinit pisassat (tonsit).

Sinerissap qanittuani	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pisassiissutit nit pigisat	49.265	47.545	51.600	42.000	36.061	34.145	29,696	34,486	37.133

Pissarsiffik: KANUAANA.

2017-imi TAC-mit tamarmiusumit 86.356 tonsiusumit taamaalilluni angallatinut avataasiortunut 49.223 tonsit tunniunneqarput, sinerissallu qanittuani angallatinut 37.133 tonsit tunniunneqarlutik. Pisassiissutit sinneruttut EU-mik Aalisarneq pillugu Isumaqtigiiissut naapertorlugu EU-mi angallatinut 2.600 tonsit agguanneqarput aamma kalaallit tungaannit periuseq nutaaq malillugu 1.044 tonsit Canadamut tunniunneqarlutik, Kalaallillu Nunaata kitaani raajat MSC-mik nalunaaqutsersuiffiginissaasa ingerlaannarnissaa eqqarsaatigalugu Canadamut ingerlaannaq immikkoortitsisoqarsimalluni. Siunissami MSC-mik nalunaaqutsersuisarnissamut piumasaqaataavoq aqutsinissaq pillugu Canadamik isumaqtigiiissusiussasugut. Canadamut pisassiissutit sumiiffimmi pineqartumi Canadap imartaata annertussusaa aammalu Canadami peqassutsimut procentinngorlugu naliliineq aammalu Canadamiut ukiuni tallimani kingullerni pisaat tunngavigalugit oqimaaqtigiiissitsinikkut naatsorsorneqartarput.

3.1.3 Nunat tamalaat

Flemish Cap eqqaani raajat (NAFO-mi sumiiffik 3M)

Flemish Cap eqqaani raajarniarneq (NAFO-mi sumiiffik 3M) nunat tamalaat imartaanni ingerlanneqartarpoq, aalisarnerlu NAFO aqqutigalugu killilorsorneqarluni. Aalisarsinnaatitaaneq ullut aalisarfiit atorlugit naatsorsorneqartarpoq.

Kalaallit Nunaat ukiut siulii assigalugit 2017-mi ullunik aalisarfeqarsimangilaq, 2010-milu NAFO-mi ukiumoortumik ataatsimiittooqareermat biologit siunnersuinerannut naapertuuttumik kinguartitsinermik eqqussisoqarnissaa aalajangiunneqarpoq. Taamatut kinguartitsineq taamanimiilli aalajangiusimaneqarsimavoq. Tamanna pivoq ukiumoortumik 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 aamma 2016-imi ataatsimiittarnerni.

Grand Bank-ip eqqaani raajat (NAFO-mi sumiiffik 3L))

New Foundlandip avataani Grand Bank-ip eqqaani (NAFO-mi sumiiffimmi 3L-imi) raajat Canadap aalisarnermi oqartussaaffigisaata iluaniinnerupput, kisiannili raajaqarfimmi sumiiffik mikinerusoq pingaaruteqartoq nunat tamalaat imartaaniilluni. Canada-p NAFO-lu 1999-imi isumaqtigiiissutaat naapertorlugu Canada sumiiffimmi tassani raajanut TAC-ip tamarmiusup 5/6-ia pissavaa, nunanimi tamalaani sumiiffimmi 3L-imi raajaqassuseq canada-miut raajaqassusiata ilagaat Canada-lu 200 s̄omilink killeqarfiata iluanniilluni. Annertussutsillu sinneruttut, isumaqtigiiissut naapertorlugu amerlaqtigiiissillugit akuusuni atsioqatigiiissimasut allat akornanni agguarneqassallutik.

2003-miilli DFG (Danmark Savalimmiut Kalaallillu Nunaat sinnerlugit) akuusutut atsioqatigiiissimasutut taamatut agguassisimanermut akerliuniarsimavoq, Savalimmiut oqaluttuarisaanikkut aalisarnerminnik kiisalu sumiiffimmi uumassusilinnik ilisimatusarnermut il.il. akuusimanerminnik tunngavilorsorlutik, TAC-mit maannakkut agguassisinkut pissarsiarineqarsinnaasunit annertunerusumik pissarsiassaqtutut piumasaqaateqartarnerannut isumaqarnertik pissutigalugu. Tamannali 2015-miit tunngaviusuinnarmik pingaaruteqarsimavoq, tassami pisassiissutit 0 tonsiummata.

Raajaqassuseq piffissami annikilliartorsimavoq, taamaattumillu 2015-imiit 0 tonsinut aalajangiunneqarsimalluni. 2014-imi NAFO-mi ukiumoortumik ataatsimiinnermi taassuma aalajangiunneqarfiani, sumiiffiup matuneqarnissaanut oqaasertalersuinissaq isumaqatigiissutigineqarsinnaasimannngilaq. Taamaattumik taarsiullugu sumiiffimmik matusigallartoqarnissaanik aalajangiisoqarpoq 0 tonsinik pisassiisoqarneratigut. 2015-imi ukiumoortumik ataatsimiinnermi aalajangiuteqqinnejqarpooq 2016-imut pisassiissutit 0 tonsinut aalajangiullugit. Taamaasilluni sumiiffik piviusumik suli raajarniarfigineqarnissaminut matoqqavoq.

Kalaallit Nunaata sumiiffimmut oqaluttuarisaanikkut aalisarsinnaanermut piginnaatitaaffini pigiinnassavai DFG-mut ilaasutut, ukiut ingerlanerini aalisarnermut ammaasseqqitoqassagaluarpas.

Svalbard-ip eqqaani raajat

Norgemut 1992-imut aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarnermi Kalaallit Nunaata erseqqissaatigaa Kalaallit Nunaata/Danmarkip "aalisarnermik illersuiffiusoq" pillugu norskit namminersorlutik nalunaarutaat akuerisinhaasimannngikkikit, taannalu Norgep Svalbardip eqqaani aalisarnermik killilersuinermi atuutilersippaa. Ukiut tamaasa Norge-mit nunat marluk akornanni isumaqatiginniarnerini Kalaallit Nunaata inissisimanini nalunaarutigisarpa, tamannalu isumaqatigiissummut ilanngussamut allanneqartarpoq. 2017-imut isumaqatigiissummut tapiliussami siornatigut oqaasertaliunneqartut taamaalillutik atorneqarput:

"Svalbard-ip eqqaani raajarniarneq eqqarsaatigalugu norskit aallartitaasa oqaatigaat Svalbard-ip eqqaani raajarniarneq pillugu peqqussutit 19. juli 1996-imut atuutilersinneqartut atortuutinneqassasut. Kalaallit aallartitaasa tassunga atatillugu killilersuineq taanna pillugu isumartik tusagassiutinut nalunaarummi ersittoq norskit oqartussaasuinut 11. september 1997-imut tunniunneqartoq oqaatigaat."

Svalbard-ip eqqaani raajarniarnermi norskit peqqussutaanut 1997-imeersunut atuuttunut (tassa Kalaallit Nunaata akuerinngisaannut) tunngatillugu Kalaallit Nunaat kilisaatit tallimat atorlugit ulluni aalisarfiusuni 450-ini raajarnarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata 1980-ikkut aallartinnerini ukiuni arlalinni taamatut periarfissaqarnini atortarsimanngilaa. Kalaallilli imartaanni raajanut pisassiissutit ukiumoortumik annikillisinneqartarnerisa Svalbard-ip eqqaani ullunut aalisarfiusunut soqutiginnikkiartuaarneq kingunerisimavaat, taamaattumillu 2013-miilli kalaallit angallataasa sumiiffimmi aalisarneq aallarteqqissimavaat. Taamaalilluni 2017-imi Svalbardimi raajat 3.463 tonsit ingerlatseqatigiiffit pingasuuusut aalisarsimavaat.

3.2. Qalerallit

3.2.1 Kitaa

Pisassiiffimmi SV-mi (Ikersuaq Davis) avataasiorluni qaleralinniarnissamut biologit siunnersuineranni 2017-imut TAC-imi 15.150 tonsit pisassiissutigineqarnissaat inassutigineqarpoq, tamannalu 2016-imut sanilliullugu 1.150 tonsinik qaffariarneruvoq. Qalerallit Canadap aamma Kalaallit Nunaata assigiimmik avittarpaat, Davis Strædemilu qaleraleqassuseq aalaakkaasutut isigineqarpoq. Kalaallit pisassiissutinit pissaat taamaalillutik 2017-imi aqutsiveqarfimmi SV-mi (Davis Strædem) 7.575 tonsiupput.

Pisassiiffimmi NV-mi (Baffinip Kangerliumanersuani) Davis Strædimut pisassiissutit assigalugit Canadalu assigiimmik avittarpavut. 2017-imut 17.150 tonsit siunnersuutaapput, tamannalu 2016-

imiit 1.150 tonsinik qaffariarneruvoq. 2017-imi kalaallit pisassaat taamaalillutik 8.575 tonsiusimapput. 1.500 tonsit 2014-imi Maniitsumut Naalakkersuisut tamakkiisumik pinngitsooratik tulaanneqartussatut aalajangiiffigisaat suli atuussimavoq Maniitsumi suliassaqaqtitsilarsimaneq ingerlatiinnarniarlugu.

Ataatsimoortumik qaleraliutit agguanneqarnissaat pillugu Kalaallit Nunaat Canada-mut aqutsinissamik suli isumaqatigiissuteqanngilaq, kisiannili maannamut periususoq tassaavoq illuatungeriit TAC-ip assigiimmik avinneqarnissaas nipaatsumik akuersaartaraat.

3.2.2 Tunu

Tunumi qaleraleqassuseq Island Savalimmiullu peqatigalugit ataatsimoorunneqarput. Siusinnerusukkut Islandip imartaani qalorsuit atorlugit aalisarnerup annertunersaa ingerlanneqartarnikuuvooq, ukiunili kingullerni aalisarneq annertusiartortoq Kalaallit Nunaata imartaanut nuukkiartorsimavoq.

Tunumi, Islandimi Savalimmiunilu qaleraleqassutsimut ICES-ip 2017-imut siunnersuutigaa sumiiffimmi pisarineqartut 24.000 tonsit sinnisanngikkaat. Tamanna 2016-imut sanilliullugu 2.000 tonsinik qaffariarneruvoq.

2012-imi ICES siunnersuinermini aalisagaqassuseq isiginiarlugu naalagaaffit sinerallit akornanni aqutsinermik isumaqatigiissusiusasut kaammattuutigineqarpoq. Islandip, kalaallit savalimmiullu imartaanni peqassutsit tamakkerlugit aamma siunnersuisoqartarpoq. 2008-p aamma 2009-p ingerlanerani iluatsitsiviuungitsunik isumaqatigiinniartoqareersoq, 2012-imilu Island Kalaallillu Nunaat arlaleriarluni isumaqatiginniartoqareersoq aalisarnermi ingerlataqartunut annernut marlunnut Tunumi aqutsinissamik isumaqatigiissuteqarput pisassiissutillu agguarnissaat isumaqatigiissutigineqarluni. Tamatuma ilaatigut kinguneraa TAC 2014-ip tungaanut biologit siunnersuinerannut naleqqussarneqarmat, tamassumalu kingorna piffissamut ungasinnerusumut aqutsinermut pilersaarut atuutilerluni.

Isumaqtigiissut taanna naapertorlugu Kalaallit Nunaannut 2017-imi 9.024 tonsit tunniunneqarput. Nunat marluk isumaqtigiissutaat naapertorlugit Kalaallit Nunaat EU-mut, Ruslandimut Norgemullu Tunumi qaleralittassiivoq.

3.2.3 Sinerissamut qanittumi

Aqutsiveqarfinnut pingasuuusunut, tassalu Qeqertarsuup Tunuanut, Uummannamut Upernavimmullu, sinerissap qanittuani immikkoortumik qaleralinna pisassiisoqartarnerata ingerlaannarnissaa biologit 2017-imi inassutigaat.

Inuussutissarsiutigalugu aalisarnermi oqaluttuarisaanikkut paasissutissat aamma uumassusilerinikkut misissuinerit qangarnisaavallaannginneri pissutaallutik Kalaallit Nunaata sinnerani sinerissap qanittuani aalisakkanut naliliinerit biologit iluamik nalilersorsinnaanngilaat. Tamatuma kinguneranik sumiiffinni taakkunani 2017-imut pisassiissutit qaffasissusissaannik kaammattusoqarsinnaanngilaq.

Aqutsiveqarfik Upernavimmut 2017-imi kaammattuutaasimapput 6.300 tonsit, taakkulu 2016-imut siunnersuinerup amerlaqtigai. Inuussutissarsiutigalugu oqaluttuarisaanikkut aalisarnermiit paasissutissat aamma peqassutsimik biologit misissuinerat pissutigalugit paasissutissat siunnersuinermut tunngaviupput.

Aqutsiveqarfimmut Qeqertarsuup Tunuanut tunngatillugu 2017-imi annerpaamik 6.400 tonsit pisarineqartussatut inassutigineqarput, tamannalu 2016-imut sanilliullugu 1.600 tonsinik appariarneruvoq.

Aqutsiveqarfimmut Uummannaamut tunngatillugu 2017-immi pisarineqartussat 6.500 tonsinik qaangiissangitsut inassutigineqarpoq, tamannalu 2016-imut sanilliullugu 500 tonsinik qaffariarneruvoq.

Naalakkersuisut 2017-immi aalajangerput aqutsiveqarfinni pingasuusuni taakkunani pisassiissutit 2016-imut sanilliullugu ikilisinneqalaassasut. Pisassiissutit biologit siunnersuisarneranit qaffasinneroreerput. 2016-imut nutaatut aqutsivimmut ataatsimut 100 tonsinik immikkut pisassiisoqarpoq, qullukkiornermut sunngiffimmi aalisartunit tunineqarsinnaasut. Tamanna 2017-immi uteqqinnejanaq, taamaalillunilu TAC tamarmiusoq 300 tonsinik apparpoq.

Tabel 5: Sinerissap qanittuani galeralinniarnermut TAC 2011-2017(tonsit).

Sumiiffik pisassiissuteqarfiusoq	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Qeqertarsuup Tunua	8.000	8.300	9.200	9.000	9.500	9.500 + 100	9.500
Uummannaq	6.000	6.300	7.550	9.379	9.500	9.500 + 100	9.500
Upernivik	6.500	6.800	7.950	9.015	9.200	9.200 + 100	9.200
Qalerallit katillugit	20.500	21.400	24.700	26.394	28.200	28.500	28.200

Pissarsiffik: KANUAANA.

3.3 Saarulliit

3.3.1 Avataasiortut

2017-imi kitaani avataasiortunut saarulliit toqqaannartumik aalisarfingineqassanngitsut ICES-imit inassutigineqarpoq, matumani suffisinnaasut amerliartortitseqqilernissaat tunngavissilluarniarlugit. Tassanilu 2017-imi misileraalluni pisassiissutit 5.000 tonsiusut pilersinneqarput.

Saarullinnut aqutsinissamik pilersaarut pilersitseqqinnissamik pilersaarutaasoq Pinngortitaleriffiup, Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, KANUAANA-p aamma Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup akornanni suleqatigiinnikkut pilersinneqarsimavoq. Aqutsinissamik pilersaarutikkut avataani saarullinnut misileraalluni aalisarnermut pisassiissutinik 10.000 tonsinik aalajangersaasoqarpoq piffissamut ukiunut pingasunut sivisussusilimmuit, tassani Tunu aamma Kujataata Kitaa (NAFO 1F) matussuserneqarlutik, avataani saarulliit taakkualu katitigaanerat pillugit paasissutissanik amerlanerusunik pissarsiniarluni. Tamannali 2016-imi immikkut 6.000 tonsinik qaffaaffigineqarpoq, tamannalu 2017-imi attatiinnarneqarluni. Taamaattumik misiligutissanik tigusisarnissanut piumasaqaatinik kiisalu suffinerup nalaani aalisartoqannginnissaanut aalajangersaasoqarpoq. Taamaasiornikkut ilisimasat annertunerusut katersorneqarsinnaapput peqatigitillugulu aalisagaqassutsimik pilersitseqqilluni.

Isumaqtigiissutaasut naapertorlugit Tunumi saarullinnik EU 2.200 tonsinik, Norge 1.200 tonsinik Savalimmiullu 1.225 tonsinik pisassinneqarput. Taamaallilluni Tunumi 2017-imi pisarisassatut 16.000 tonsiugaluartunit Tunumi saarullinnut pisassiissutit 11.375 tonsit sinnerussimapput.

3.3.2 Sinerissamut qanittumi

Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissamut qanittumi saarullinniarnermut 2017-imut biologit siunnersuinerat TAC 12.379 tonsiuvoq, tassa 2016-imisulli. Naalakkersuisut 2017-imut TAC-ip 36.500 tonsiunissa toqqarsimavaat, tamannalu 2016-imut sanilliullugu 1.100 tonsinik qaffaaneruvoq.

Tabel 6: Sinerissap qanittuani saarullinniarnermut TAC 2013 – 2017 (tonsit).

Sinerissap qanittuani	2013	2014	2015	2016	2017
TAC	13.500*	18.500**	27.500***	35.400	36.500

Pissarsiffik: KANUAANA.

*September 2013-imi sinerissamut qanittumi pisassiissutiniit 1.500 tonsit avataasiirluni pisassiissutinut nuunneqarput.

**November aamma decembarimi pisassiissutit 1.500 tonsinik aamma 2.000 tonsinik qaffanneqarput.

***Novembarimi pisassiissutit 2.500 tonsinik qaffanneqarput.

4. Alisakkat allat - avataasiirluni

4.1. Kalaallit Nunaata Kitaa

4.1.1 Tupissutit

Kalaallit Nunaata kitaani tupissutit (imminnguit) pillugit siorna 2017-imi siunnersuineq suli tassaavoq ukiuni aggersuni toqqaannartumik aalisarneqassanngitsut, tassa iminnguaqassutsip pitsangoriartornera takuneqarnikuunngimmat. Pinngortitaleriffiuttaaq nalilerpaa siunnersuisoqarnerani sivisuumik 'toqqaannartumik aalisartoqarneq ajorpoq' atorneqartoq, taamaalillunilu ukiut pingasut allortarlugit siunnersuisarneq atorneqarunnaarsimalluni. Akerlianilli Pinngortitaleriffik peqassutsimik nakkutilliissaq aamma peqassutsimi allanngortoqarpat Naalakkersuisut ilisimatissallugit.

Aalisarnerni allani saniatigut pisarisuukkat aamma annertunerpaamik killilerneqarsimasariaqarput. Aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut imminnguanik saniatigut pisarisuugaqarani qaleralinniartoqarsinnaanngitsoq nalileqqippaa. Taamaammat ukiut siuliisut 2017-immi 1.000 tonsinik saniatigut pisarisuukkanut pisassiinissaq Naalakkersuisut aalajangiuppaat.

4.1.2 Suluppaakkat

2017-imut Sebastes mentella-mut Kitaani biologit siunnersuinerat nangillugu aalisakkanut toqqaannartumik aalisartoqassanngitsoq inassutigineqarpoq. Raajarniarnermi suluppaakkanik saniatigut pisarisuukkat annertunerpaamik killilerneqarsimasariaqarput.

Naalakkersuisut 2017-imut aalajangiippu S. mentella-mut 1.000 tonsit saniatigut pisarineqarsinnaasut.

4.1.3 Nataarnat

Aalisagaqassutsimut tassunga biologit siunnersuuteqanngillat nataarnanillu pisat killeqartorujussuullutik siunnersuinermut atugassanik paassisutissanik katersiniarnermut atatillugu.

Naalakkersuisut aalajangerput 2017-immi nataarnanut pisassiissutit 1.000 tonsiussasut, tamannalu 2016-imut sanilliullugu allannguinerunani. Aalisarneq pillugu isumaqtigiissut nutaaq tunngavigalugu EU pisassinneqaqqissanngilaq, tassa pisassiissutit tamarmik qaleralinniarluni avataasiorluni aalisarnermut atatillugu saniatigut pisatut pisassiissutaallutik.

4.1.4 Qeeqqat

Biologit 2017-imut suli kaammattuitigaat qeeqqat toqqaannartumik aalisarneqassanngitsut. Taamaammat raajarniarnermi saniatigut pisarisuukkat sapinngisamik killilersimaarneqassapput. Qeeraqassuseq pitsanngoriaateqartoq ukiuni kingullerni paasineqarsimavoq, tamassumalu neriuinarsisippaa qeeqqat ikkannersuarni siunissami amerleqqissasut. Naalakkersuisut 2017-imut saniatigut pisatut pisassiissutit 1.025 tonsit aalajangerpaat, tassa 2016-imisut.

4.1.5 Ammassat

Kalaallit Nunaata kitaani ammassaqassutsimik naammattumik ilisimasaqannginneq pissutigalugu biologit siunnersuinngillat. Ukiuni 1997-1999 aamma 2010-mi 25.000 tonsinik pisassiisoqarpoq, ammassanniartoqanngilarli. Taamaattumik 2012, 2013 imaluunniit 2014-immi pisassiissutinik aalajangersaasoqanngilaq, raajarniarnermili saniatigut pisarisuukkanut pisassiissutinik 2015-imut 3.000 tonsinik aalajangersaasoqarpoq ukiut siulii assigalugit. Taamatut saniatigut pisatut pisassiissutit 3.000 tonsit 2016-imilu 2017-imilu aalajangiusimaneqarput.

4.5.6 Saattussat

Aqutsivimmi Nuuk-Paamiuni 2017 aamma 2018-imut avataasiorluni saattuarniarnermi biologit siunnersuineranni 1.000 tonsit pisassiissutaapput, Sisimiunilu suli matoqqassasoq kaammattuitigineqarluni naak annikitsumik siuariartoqaraluartoq. Aqutsiveqarfinni Qeqertarsuup Tunua-Uummannamut, Maniitsoq-Kangaamiunut aamma Narsaq-Qaqortumut suli siunnersuisoqanngilaq.

Maannakkut Kalaallit Nunaanni avataasiorluni saattuarniartoqanngilaq, avataasiornermi saattuat EU-p aamma Kalaallit Nunaata akornanni aalisarneq pillugu isumaqtigiissutaanni ilaajunnaarmata. Taamaammat assagiarsunniarnissamut avataasiortut pisassaannik aalajangersaasoqarneq ajorpoq.

Tabel 7: Avataasiorluni saattuarniarnermut pisassiissutinit pisassat 2008-2017 (tonsit).

Avataasiornermi pisassiissutit	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pisassiissutinit pigisat	500	1.930	900	500	500	250	250	125	-	-
Taakkunannga EU-mut	500	500	500	500	500	250	250	125	-	-

Pissarsiffik: APN.

4.2 Tunu

4.2.1. Tupissutit (Imminnguit)

Tunumi 2017-imut tupissutit pillugit biologinit aamma siunnersuisoqanngilaq. Maannakkut aalisarnerup takutippaa tupissuteqassuseq appasisorujussuusoq. 2017-imut TAC-it 1.000 tonsinut aalajangiunneqarput, taannalu qalerallinniarluni saniatigut pisarisuukkanik pisassiissutitit aalajangiunneqarpoq, tamannalu ukiut siuliinisut periuserineqarpoq.

4.2.2 Suluppaakkat - Tunu Islandilu

Tunumi suluppaakkat tassaapput suluppaagaqatigiit marluk akuleriit: suluppaakkat angisuut (*Sebastes norvegicus*) aamma suluppaakkat itisoormiut (*Sebastes mentella*).

Suluppaakkat angisuut (*Sebastes norvegicus*) siaruarsimaffigisaat Kalaallit Nunaanniit Islandimut Savalimmiunullu annertussuseqarpoq. Aalisarnerup annertunersaa Islandip imartaani ingerlanneqartarpoq. ICES-imi biologit 2017-imut kaammattuutaat tassaavoq Tunumi, Islandimi Savalimmiunilu sumiiffinni tamani suluppaakkat angisuut amerlanerpaamik 52.800 tonsit pisarineqassasut. Tamanna 2016-imti siunnersuinermut sanilliullugu 1.800 tonsinik qaffariarneruvoq.

2017-imut S. mentellamut ICES-imi siunnersuinermi 1.120 tonsit annerpaamik pisarineqassasut siunnersuutaavoq, tamannalu 2016-imut sanilliullugu affaannanngortitsineruvoq. Siunnersuineq taanna 2009-mili peqassutsip appariartorneranik 2012-milli nutaanik takkuttoqarsimanningeranik piviusunik tunngaveqarpoq. Aammataaq suluppaakkat angisuut sunnertiasuararsuupput, tassa arriitsumik alliartortaramik, kingusissukkut kinguaassiorsinnaalerlutik amerlasuujuullutik ingerlaartarlutik.

Aalisakkat taakku marluk immikkoortikkuminaapput Pinnortitaleriffillu naliliilluni pisat tassaanerusartut 36 %-it suluppaakkat angisuut 64 %-illu suluppaakkat norvegicus.

4.2.3 Suluppaakkat - Irmingerip Imartaa

Irmingerip imartaani suluppaakkat itisoormiut (*Sebastes mentella*) ataatsimoorussamik suluppaagaapput, Kalaallit Nunaata, Islandip Savalimmiut aamma Nunat tamalaat imartaanniittartut. Nunat tamalaat imartaanni aamma aalisarneqarsinnaammat NEAFC aqqutigalugu aqutsivigneqarpoq. Taamatut naalagaaffiit sinerallit isumaqatigiissutaanni naalagaaffiit sinerallit pingasut 60%-imik, NEAFC-imilu ilaasortat sinneri (Norge, EU aamma Rusland), nunat tamalaat imartaanni aalisartartut 40%-imik pisassaqaqtinneqarput. Rusland-imilli isumaqatigiissut akuerineqanngisaannarsimavoq, annertoorujussuarmillu aalisarnermik ingerlatsinini aalajangiusimallugu.

Irmingerip imartaani suluppaakkat itisoormiut immikkoortunut marlunnut avissimapput, qaffasinnerusumiittut itinerusumiittullu. Suluppaakkat immikkoortut taakku marluk itisumiittarnermikkut avissaarluinnarsimasuupput, qaffasinnerusumiittut immami 500 meterinik ikannerusumiittarlutik, itinerusumiittartullu 500 meterinit itinerusumiittarlutik.

Qaffasinnerusumiittartut amerlanersumik kalaallit imartaanniinnerusumiittarpuit, itinerusumiittartullu Island-imut imartaanniinnerusarlutik.

Aalisariutit Kalaallit Nunaanneersut 2004-ip kingorna toqqaannartumik aalisarnermi peqataasimannigillat, paarlattuanilli aalisarsinnaanermut pisinnaatitaaffini tamakkerlugin Aalisarneq pillugu Isumaqtigiissut aqutigalugu EU-mut tunismallugit. Irmingerip imartaani kalaallit suluppaagartassaat 2017-imi 1.669 tonsiusimapput. Annertussuseq tamarmiusoq EU-mut (Aalisarneq pillugu Suleqatigiinnissamik Isumaqtigiissut naapertorlugu) aamma Norge-mut ingerlateqqinnejarsimavoq (nunat marluk akornanni aalisarnermik isumaqtigiissut naapertorlugu norskit imartaanni kalaallit aalisariutaannut aalisarsinnaanermut periarfissamut taarsiullugu).

4.2.4. Nataarnat

Tunumi nataarnat pillugit biologinit suli siunnersuisoqanngilaq. Naalakkersuisut 2016 assigalugu 2017-imut 2.000 tonsinik TAC-imik aalajangersaapput. Tamatumunnga pissutaaneruvoq nunat marluk isumaqtigiissutaat naapertorlugu Norgep 10 tonsinik pisassinneqarnissaa, sinnerilu saniatigut pisarisuukkatut pisassiissutaallutik.

4.2.5. Qeqqat

Tunumi qeqqat milallit nimertuuaqqallu pillugit biologinit siunnersuisoqanngilaq. Naalakkersuisut aalisakkanut marlunnut tunngatillugu 2017-imut saniatigut pisarisuukkanut pisassiissutit 1.000 tonsit aalajangiuppaat, taakkulu ukiut siuliinut sanilliullugit allanngunngillat.

4.2.6. Ammassat

Imartani Jan Mayenip Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanni ammassat ataatsimut ammassaatigineqarput, taakkulu Norgep, Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanni pingasuulluni isumaqtigiissutikkut malittarisassaqartinneqarlutik. Nunat taakku pingasut suleqatigiillutik TAC-imik aalajangersaassapput Island-imi Imaani Ilisimatusarnermut Instituttimit siunnersuineq tunngavigalugu.

Ammassat pillugit isumaqtigiissut arlaleriarluni TAC-mik aalajangersaaniarnermi isumaqtigiissutigiuminaattarsimavoq. Ukioq pisassiiviusoq 20. junimiit ukiup tulliani 30. aprilimut ingerlasarpoq. Sumiiffimmi tamarmi maajimi aamma junimi ammassat suffinerminni eqqissimatitaasarput. Nalinginnaasumik utaqqiisaasumik TAC-inik juunimi aalajangersaasoqartarpoq, oktoberimi iluarsaassamik siunnersuisoqartarluni kiisalu ukiup tulliani inaarutaasumik januaari/februaarimi TAC aalajangersarneqartarluni. Taamatut siunnersuinerit ukiumut arlaleriarluni Islandimit ilisimatusarnikkut angalanerit tunngavigalugit ingerlanneqartarput. Nunat pingasut isumaqtigiissutaat naapertorlugu Kalaallit Nunaat biologit siunnersuinerannit 11 %-imik pissarsisussaavoq, peqatigitillugulu EU-mik aalisarneq pillugu Isumaqtigiissut aqutigalugu EU kalaallit pisassaasa ilaasa 70 %-iannik neqeroorfinginissaa aalajangersarneqarluni.

Kalaallit Nunaata EU-mik november 2016-imi isumaqtigiinniarnerani ammassanut aallaqqaammut siunnersuinermi 0 tons siunnersuutaavoq, tamannalu pissutigalugu Kalaallit Nunaat EU-mut ammassanut pisassiissutinik neqeroorsinnaasimanngilaq. Kingornagut siunnersuinermi pisassat 57.000 tonsinut qaffaaffigineqarput, taamaammallu Kalaallit Nunaat ammassattassanik 4.389 tonsiusunik EU-mut neqeroorsinnaalerpoq. EU neqeroorummut tassunga akuersivoq.

Piffissami aalisarfimmi 2016/2017-imi TAC tamarmiusoq 299.000 tonsinut aalajangiunneqarpoq. Tamatuma kinguneraa Kalaallit Nunaat EU-mut katillugit 23.023 tonsinik neqeroorsinnaalermaat, tamannali EU-mit itigartinneqarpoq. Tamanna pissutigalugu 2017-imi EU-mut ammassat 4.389 tonsinik pisassinneqarpoq.

4.2.7. Saarullernat

Saarullernat nunat sineriallit ataatsimut aalisagaatigaat, TAC-mit amerlanerpaat nunanit sinerialinnit EU-mit, Norgemit, Savalimmiunit Islandimillu avinneqartarlutik. Kalaallit Nunaat

nunat pingajuattut NEAFC-milu isumaqatigiissummit atsioqataasutut saarullernanik annikitsunik pisassinneqarpoq, taamatullu aamma Rusland taanna nunatut sinerialittut akuerisaasimangitsoq.

Naalagaaffiit sineriallit saarullernat pillugit 2017-imi TAC pillugu isumaqatigiissuteqarput, tassani Kalaallit Nunaat 7.268 tonsinik pissarsilluni. Tamanna 2016-imut sanilliullugu 2.703 tonsinik qaffariarneruvoq. Pisassiissutit NEAFC-ip aqutsivigisaani Savalimmioriunnu aalisarfianni Savalimmioriunnu isumaqatigiissuterput naapertorlugu aalisarneqarsinnaapput. Kalaallit Nunaat 2017-imi taamaalluni Savalimmioriunnu aalisarfianni 20.268 tonsinik aalisarsinnaalerpoq, tassami Kalaallit Nunaat Savalimmioriunnu isumaqatigiissut malillugu saarullernanik 13.000 tonsinik tunineqarsimammat.

Naalakkersuisut 2017-imi saarullernanut misileraalluni aalisartoqarnissaanut 10.000 tonsinik pilersitsiniarlutik aamma aalajangerput, taakkualu avaleraasartoorniarnermut peqataasunit aalisarneqarsinnaallutik. 2017-imi pisassiissutaasunit taakkunannga aalisartoqanngilaq.

4.2.8 Ammassassuit

Ammassassuit, kalaallit imartaanniittut qularnannngitsumik atlantikup avannaani ataatsimoorussamik aalisagaqatigiit ilagaat, tassa atlanto-skandisk ammassassuit (norgemi upernaakkut suffisartut). Atlanto-skandisk ammassassuurnut 2017-imi siunnersuineq 646.075 tonsit missaanniippoq. Tamanna 2016-imiit 329.199 tonsinik qaffariarneruvoq, taamani 316.876 tonsiusimammata.

Naalakkersuisut 2017-imi Kalaallit Nunaata aalisarfiani 30.000 tonsinik pisassiissuteqarput. 2017-imi Tunumi pisarineqartut 10.281 tonsiupput, kalaallillu aalisariutaasa Savalimmioriunnu aalisarfianni ammassassuit 2.500 tonsit aalisarsimallugit.

4.2.9. Avaleraasartuut

Tunumi avaleraasartuut atlantikup avannaata kangiani avaleraasartuutigisat ataatsimoorussat ilagaat. Avaleraasartuunut ICES-mit 2017-imut siunnersuineq 944.302 tonsiusimavoq. Naalakkersuisut 2017-imut pisassiissutit aalajangiussaat 66.365.000 tonsiupput. Pisassiissutit taakkua 15 %-ii nunat tamalaat imartaanni aalisartariaqarsimapput, tamatumunngalu pissutaavoq Kalaallit Nunaat nunatut sinerialittut 2016-imi akuerineqarsimammat. Kalaallit Nunaanni avaleraasartuunik pisat tamarmiusut 36.729 tonsiupput.

Avaleraasartuut NEAFC tassungalu atasumik naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaasigut aqutsivigineqarput. Piffissamili 2010-2014-imi isumaqatigiissuteqartoqanngilaq, tassami naalagaaffiit sineriallit EU, Norge, Savalimmioriunnu aamma Island-ip agguassininssaq isumaqatigiissutigisinnaanngimmassuk. 2014-mili ilaannakuusumik naalagaaffiit sineriallit akornanni EU-mit, Norge-mit Savalimmioriunnu isumaqatigiissusiortoqarpoq. NEAFC-mili ilaannakuusumik isumaqatigiissummut tassunga amerlanerussuteqartoqanngitsoorpoq, taamaattumillu nunat tamalaat eqqarsaatigalugit inatsisitigut pisussaaffiliisuunani.

4.2.10 Kapisillit ilaat guldlaks (misileraalluni aalisarneq)

Tunumi aamma Kalaallit Nunaata Kitaani kapisillit ilaannut guldlaksinut misileraalluni aalisarnermik Naalakkersuisut 2017-imi aallartitsipput katillugit 3.500 tonsinik pisassiillutik. Pisassiissutaasunit 665 tonsit 2017-imi aalisarneqarput.

4.2.11 Tinguttuut, Lange aamma Blålange (misileraalluni aalisarneq)

Tunumi ilaatigut saarullinniartoqarnerani tinguttuunik, lange-nik blålange-nillu saniatigut pisaqartoortarnerup annertuallaarnera pissutaalluni Tunumi ningittagorsorluni tinguttuunik, lange-nik aamma blålange-nik misileraalluni aalisartoqarnissaa Naalakkersuisut toqqarsimavaat. 2017-imi

tinguttuunut 1.025 tonsinik pisassiisoqarpoq, immikkut langenut imaluunniit blålanginut pisassiisoqarnani. 2017-immi Kalaallit Nunaanni tinguttuut 350 tonsit aalisarneqarput.

5. Aalisakkat allat - sinerissap qanittuani

5.2 Kalaallit Nunaata Kitaa

5.2.1 Saattussat

Saattuarniarneq pillugu nalunaarut nutaaq Naalakkersuisut 2004-mi akuersissutigaat. Ilaatigut tamatuma manna kinguneraa, sinerissamut qanittumi saattuarniarneq aqutsivinnut immikkoortunut arfinilinnut tamarmik immikkut pisassiiffiusunut agguarneqarsimavoq. Angallat ataaseq amerlanerpaanik aqutsiveqarfinni marlunni aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsinnaavoq. Aammattaaq $64^{\circ}15'$ A-ip avannaaniittooq ukiumi qaamatini siullerni pingasuni aalisarnermut matoqqasarpoq.

Biologit 2017-imut siunnersuutaat 2016-mut sanilliullugu allanngungaannilaq, tassa aqutsiveqarfimmeli Nuuk-Paamiut annerpaamik 200 tonsit aamma aqutsiveqarfimmeli Qeqertarsuup Tunuani annerpaamik 400 tonsit aamma aqutsiveqarfimmeli Sisimiuni annerpaamik 300 tonsit pisassatut inassutigineqarput. Paasissutissat amerlannginnerat pissutigalugit aqutsiveqarfinnut Maniitsumut aamma Narsaq-Qaqortumut siunnersuisoqanngilaq.

2017-imut TAC biologit siunnersuutaannit qaffasinneruvoq, Upernavimmi 225 tonsit, Qeqertarsuup Tunuani 525 tonsit, Sisimiunit 500 tonsit, Maniitsoq-Kangaamiuni 225 tonsit, Nuuk - Paamiut -ni 1.200 tonsit aamma³ Narsaq – Qaqortumi 225 tonsit. Taakkunani 2017-immi saattussanut 2.900 tonsit pisassiissutigineqarput.

Tabel 8: Sinerissamut qanittumi saattuarniarnermut TAC 2009 – 2017 (tonsit).

Sinerissap qanittuani	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
TAC	2.150	3.150	2.280	2.330	2 780	2.800	2.800	2.900	2.900

Pissarsiffik: APN.

5.2.2 Uiluiit

2004-miilli biologit siunnersuisarnerat allanngornikuunngilaq aalisarnermillu inuussutissarsiuteqartunit uiluinniarnermik aqutsinerup allanngortinnejarnissaanik kissaateqartoqarnikuunani. Taamaattumik Naalakkersuisut pisassiiffiit pisassiissutillu annertussusaat taakku aalajangiusimaniarlugit toqqarsimavaat, taamaalilluni 2017-imut TAC 2.520 tonsinut aalajangerneqarluni, soorlu tamanna tabel 7-imti takutinneqartoq.

³ Sinerissamut qanittumi 200 tonsit avataasiornermilu 1.000 tonsit

Tabel 9: Saattuarniarnermut TAC 2009 – 2017 – (tons).

Sumiiffik pisassiissuteqarfiusoq	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nuuk	720	720	720	720	720	720	720	720	720
Aqajarua*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Attu**	100	100	100	400	400	400	400	400	400
Sisimiut - Kujataa (Saqqaq)	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Sisimiut – Avannaa (Kangaarsuk)	700	700	700	700	700	700	700	700	700
Nassuttooq	300	300	300	300	300	300	300	300	300
Uiluit katillugit	2.220	2.220	2.220	2.520	2.520	2.520	2.520	2.520	2.520

Pissarsivik: APNN.

5.2.3 Kapisillit

Kapisillit aalisagaapput nikerartorujussuusartut aammalu Atlantikup avannaani kapisilinnik aqutsiveqarfik NASCO (North Atlantic Salmon Conservation Organization) aqqtigalugu malittarisassaqartinneqarlutik.

ICES-imi biologit siunnersuineranni 2015-imut peqassuseq navianartorsiortorujussuuvoq, 2009-milli taamaannikuulluni. Naliliisoqarpoq kapisileqassuseq oqaluttuarisaanermi appasinnerpaamiittutut, maannamullu iliuuserineqartut peqassutsip pitsangoriartortinneqarneranut ikuutaasutut isikkoqarnatik. Taamaalluni Kalaallit Nunaata 2002-milli ukiumut 20-50 tonsinik taamaallaat nammineq atugassanik aalisartarnerata sunniuteqarneranik takussutissaqarani.

Ullut 1-5. Juni 2015 Ukiuumortumik ataatsimiinnermi Kalaallit Nunaata Kitaa pillugu Ataatsimiitaliami susassaqartut Kalaallit Nunaanni kapisilinniarneq pillugu ukiunut pingasunut (2015-2017) aqutsinissamik nutaamik isumaqatigiissuteqarput. Juni 2015-imi Kitaanut Kommissionimi akuusut nutaamik aqutsinissamik isumaqatigiissut (2015-2017) Kalaallit Nunaanni kapisilinniarnermut isumaqatiginninniutigaat, tassani nammineq atugassanik kapisilinniarneq akuersaerneqarluni, nammineq atugassanik aalisarnermik taaneqartartoq. Tamatumilaatigut kingunerissallugu aalisarnerup killilersimaarneqarnissaa 45 tonsinik aalajangersimasumik pisassiisoqartarluni kiisalu nalunaarusiortarnerup aalisarnerullu nakkutigineqarnerata pitsaanerulersinneqarnissaannik Kalaallit Nunaata pisussaaffeqarnera.

Ulloq 4. august 2015-imi Naalakkersuisut aalajangiuppaat, kapisilinnut 45 tonsinik pisassiissutinik pilersitsiniallutik NASCO-mik ukiunut pingasunut nutaamik isumaqatigiissut naapertorlugu, pisassiissutit taakku inuussutissarsiutigalugu aamma sunngiffimmi aalisartunut atuupput. Ilanngullugu Naalakkersuisut aalajangiuppaat, tunitsivinnut kapisilinnik tunisisoqartassanngitsoq aammalu taamatut aalajangerneq naliliiffigineqarsinnaassasoq.

5.3 Tunu

5.3.1 Sinerissap qanittuani misileraalluni aalisarneq (Tunu)

2016-imi Tunumi sinerissamut qanittumi misileraalluni aalisarnermik aallartitsisoqarpoq, piffissamimi tassani toqqaannartumik aalisartoqartangimmat. Tunumi annikitsuaraannarmik aalisartoqartarpoq, taamaattumik misileraalluni aalisarnissaq pilersinneqarpoq sumiiffik misissuiviginiarlugu aamma Tunumi sinerissamut qanittumi aalisarnerup annertusisinneqarsinnaaneranut tunngavik misissuiviginiarlugu. Sinerissamut qanittumi misileraalluni aalisartoqarsinnaanera 3 sômilitut killeqarfiup iluanut akuerineqarpoq.

Aalisakkat tulliuttut aalisarneqarsinnaanerat akuersissutigineqarpooq: qalerallit, saarulliit, suluppaakkat, nataarnat, brosme-t, saattuat, qeqqat aamma eqaluit. Ningittagorsorluni, qassusersorluni imaluunniit pullasersorluni aalisarnissamut akuersissuteqartoqarpooq. Peqatigitillugit umiarsuit akuerisaasut angallatinut mikinerusunut tunitsivittut atuutissapput. 2017-imi pisassiissutinit akuleriinnit taakkunannga katillugit 592 tonsit aalisarneqarput.

7. Illugiilluni isumaqtigiissutit

Aalisakkanut assigiinngitsunut Naalakkersuisut TAC-mik ukiumoortumik aalajangiinerisa kingorna Kalaallit Nunaata nunallu Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqtigiissusiorfigisaasa akornanni pisassiissutit agguataarneqartarpuit. Pisassiissutinik paarlaasseqatigiinnerit ataani allaaserineqarput. Agguaassineq aamma ilangussami 1-imi takuneqarsinnaavoq.

7.1. EU

EU-mut aalisarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqtigiissut Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqtigiissutaani pingaarnersaavoq. Isumaqtigiissut ilangussatigut aqutsivigineqartarpooq. Isumaqtigiissummut ilangussat ingerlaavartumik nutarterneqartarpuit. Ilangussaq nutaaq ulloq 1. januar 2016-imi atuutilerpoq atorunnaassallunilu 31. december 2020-mi. Ilangussakkut pisassiissutit annertussusaat Kalaallit Nunaata EU-mut aningaasanik taarserlugit neqeroorutigisartagi allanneqarsimapput taakku ukiumoortumik Kalaallit Nunaannut aalisarsinnaatitaanermik pisinnaatitaaffinnut akiliutinit 135 million kronit missaannik iluanaarutaasarput. Tabelini tullinnguuttuni pisassiissutit Kalaallit Nunaata 2017-imi EU-mut illuartitai takutinneqarput.

Tabel 10: Tunumi EU-p aalisarnissamut periarfissai 2016-2020 (tonsit).

Uannga aaneqarput: https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/international/agreements/greenland_da

Fiskerimuligheder i henhold til protokollen (ton)	
	2016-2020
Torsk	1 800
Pelagisk rødfisk	2 200
Demersal rødfisk	2 000
Hellefisk – vest	2 500
Hellefisk – øst	5 200
Dybhavsrejser - vest	2 600
Dybhavsrejser - øst	5 100
Lodde	20 000
Langhalearter - vest	100
Langhalearter - øst	100
Bifangster	1 126
I alt	42 726

Kalaallit Nunaanni pisassiissutinik tunniussinernit isumaqtigiiissutaasunit, tabel 10-imi takuneqarsinnaasuni, Agreed Minutes 2016 naapertorlugu EU-mut qaffaassutaasut tassaapput:

- Saarullittassiissutit 400 tonsinik (2.200 tonsinut)

Kalaallit Nunaanni pisassiissutinik tunniussinernit isumaqtigiiissutaasunit, tabel 10-imi takuneqarsinnaasuni, Agreed Minutes 2016 naapertorlugu EU-mut qaffaassutaasut tassaapput:

- Suluppaakkanut ikerinnarsiortnunut pisassiissutit 436 tonsinik (1.764 tonsinut)
- Suluppaakkanut natersiortnunut pisassiissutit 400 tonsinik (1.600 tonsinut)
- Tunumi raajanut 850 tonsinik (4.150 tons)
- Ammassat 15.611 tonsinik (4.389 tonsinut)
- Pisarisuukkanut 226 tonsinik (900 tonsinut)

7.2. Savalimmiut

Savalimmiormiut Kalaallit Nunaata imartaanni aalisartarnerat annikitsuinnaavoq. Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni 2017-imut isumaqtigiiissummut tapiliussaq naapertorlugu angallatit Savalimmiuneersut pisassiissuteqarfiusumi Baffinip Kangerlumargani avannaata kitaani 68°N avannaani qaleralinnik 100 tonsinik aalisarsinnaapput. ° Savalimmiut aamma 2017-imi kalaallit nunaata imartaani aalisakkanik assigiinnngitsunik misileraalluni aalisarsinnaatitaavoq, ilaatigut Tunumi saattussanik, tamakkiisumik pisat 500 tonsit qaangertussaanagit.

Savalimmiut 2017-imi qaleralinnik 325 tonsinik, saarullinnik 1.225 tonsinik aamma saarullernanik 475 tonsinik Tunup avataani pisassinneqarpoq. Paarlattuanik kalaallit aalisariutaasa Savalimmiut imartaani saarullernanik 13.000 tonsinik aalisarsinnaanerat Savalimmiut akueraat.

Kingullertullu Kalaallit Nunaat ammassassuarnik atlanto-skandiskinik Savalimmiunut pisassiissutaasunit 2.500 tonsinik 2017-imi pissarsissaq. Aalisakkallu taakku, tamanna kissaatigineqassappat, Savalimmiut aalisarsinnaatitaaffiini kalaallit aalisarsinnaassavaat Savalimmiunullu tulaallugit.

7.3. Norge

Kalaallit Nunaata Norgellu akornanni isumaqatigiisummut 2017-imut tapiliussakkut angallatit Norgemeersut Kalaallit Nunaata imartaani 2017-imi arlalinnik pisassaqarput, taakkulu tabel 11-mi takuneqarsinnaapput.

Tabel 11: Kalaallit Nunaata eqqaani Norgep 2017-mi pisassai (tonsit).

Suuneri	Pisassiissutit (tons)
Kalaallit Nunaata Kitaa	
Qalerallit KK	900
Nataarnat	-
Tunu	
Qalerallit	400
Raajat	-
Suluppaakkat suffisartut	800
Suluppaakkat ikerinnarsiortut	-
Nataarnat	10-t
Tinguttuut	340
Saniatigut pisarisuukkat	150
Tunu Kitaalu katillugit	
Saarulliit	1.200
Suluppaakkat ikerinnarsiortut	-
Saniatigut pisarisuukkat	-

Norgemi pisassiissutinut taarsiissuteqarnermi Kalaallit Nunaat 2017-imi Barentip Imartaani saarullinnik, kullerinik saarulliusaanillu aalisarsinnaanermut akuerineqarpoq. Tamatuma saniatigut ataatsimut pisarisuukkanut 300 tonsinik pisassiissutaasunit aalisartoqarsinnaanera akuerineqarpoq, takuuq tabeli tullinnguuttoq.

Tabel 12: Norgep eqqaani Kalaallit Nunaata 2016-imi pisassai (tonsit).

Suuneri	Isumaqtigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit
Saarulliit	3.700
Kullerit	900
Saarulliusaat	500
Saniatigut pisarisuukkat	300

7.4. Rusland

Kalaallit Nunaat Ruslandimut pisassiissutinik aamma paarlaasseqatiginnittarpoq.

Tabel 13: Ruslandip Kalaallit Nunaata eqqaani 2017-imi pisassai (tonsit).

Suuneri	Kalaallit Nunaata Kitaa
Qalerallit KK	1.225
Qalerallit AK	550
Saniatigut pisarisuukkat	10 %
Suuneri	Tunu
Qalerallit	600
Suluppaakkat natermiut	500
Saniatigut pisarisuukkat	10 %

Kalaallit imartaanni pisassiissutinut taakkununnga taarsiissutitut Kalaallit Nunaat saarullinnik, kullerinkit raajanik aamma 10%-imik saniatigut pisarisuukkanik russit imartaanni tunineqarput.

Tabel 14: Ruslandip eqqaani Kalaallit Nunaannut 2017-imi pisassiissutit (tonsit).

Suuneri	Isumaqtigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit
Saarulliit	5.500
Kullerit	500
Raajat	500
Saniatigut pisarisuukkat	10 %

7.5. Island

Kalaallit Nunaat aamma Island namminneq imartaminni ammassanik aamma Irmingerhavet-imi suluppaakkanik aalisarsinnaatitaapput. Taamatut pisassiissutinik pissarsisinnaaneq aqunneqarpoq 8. juli 2013-miit Islandip aamma Kalaallit Nunaata aalisarnermut imartaminni taartigiillutik aalisarneq pillugu Isumaqtigiissutaannit. Isumaqtigiissutikkut namminerisamik imartami nammineq pisassiissutigisanit arlalitsigut killilerlugin aalisarsinnaasoqarpoq. Kalaallit angallataannut tunngatillugit pisassiissutinik pissarsisinnaatitaaaneq pingaartumik ukiuunerani Islandip imartaani ammassanniarnermut atorneqartarpoq.

7.6 Nunat marluk aamma nunat arlallit suleqatigiinnerat

Atlantikup avannaani aalisarneq pillugu suleqatigisanit EU-mit, Norgemit, Savalimmuniunit, Canadamit Islandimillu nunat marluk akornanni suleqateqarneq Kalaallit Nunaata nalinginnaasumik naammagisimaarpaa.

Aamma nunarsuup immikkoortuani aalisarnermik aqutsinermi suleqatigiiffinnik NAFO-mik, NEAFC-imik NASCO-millu Atlantikup avannaani nunat tamalaat imartaanni aalisarnermik killilersuiffiusunik suleqatigiinnermut tamanna aamma atuuppoq.

Nunat marluk nunallu tamalaat ataatsimiinnerisa saniasigut 2017-imi aamma Irmingerip Imartaani aamma Norskehavimi suluppaakkat kiisalu Tunumi, Islandimi Savalimmuniilu qalerallit pillugit naalagaaffit sinerallit arlaleriarlutik ataatsimiittarput. Tamakku saniatigut Kalaallit Nunaat naalagaaffit sinerallit ataatsimiinnerini alapernaarsuisutut peqataavoq avaleraasartuut, ammassussuit saarullernallu pillugit.

Ilannngussaq 1: Avataasiorluni aalisarneq, pisassiissutit 2017

	Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3	Kol. 4	Kol. 5	Kol. 6	Kol. 7	Kol. 8
	Pisassiissutit	Pisassiisutit nunanut aggurlugit						
Kalaallit Nunaata Kitaa	Katillugit (tons)	aallit Nuna	EU	avalimmiut	Rusland	Norge	Island	Canada
Raajat	90	86.356	2.600					1.044
Qalerallit KK	7.575	2.950	2.500					
Qalerallit AK	8.575	7.925						
Saattussat	-	-						
Tupissutit	1.000	900	100					
Eqalukkut	5.000	5.000						
Ammassat	3.000	3.000						
Eqalugaasat	2.000	2.000						
Suluppaakkat	1.000	1.000						
Nataarnat	1.000	1.000						
Qeeraaqqat milallit	1.000	1.000						
Qeqqat milallit	1.025	1.025						
Avaleraasartuut	-	-						
Saniatigut pisarisuuk	-	-						
Tunu								
Raajat	5.000	850	4					
Qalerallit	9.024	2.499	5.200	325	600	400		
Saarulliit	16.000	11.375	2.200	1.225			1.200	
Tupissutit	1.000	900	100					
Suluppaakkat Nor + N	7.520	4.525	1.695					
Suluppaakkat	1.669	0	1.669					
Nataarnat	2.000	1990					10	
Qeeraaqqat milallit	1.000	1.000						
Qeqqat milallit	1.000	1.000						
Ammassat	32.890	28.501	4.389					
Saarullernat	17.268	17.268						
Ammassassuit	32.500	32.500						
Avaleraasartuut	66.365	66.365						
Guldiksit	3.500	3.500						
Tinguttuut	1.025	210		475				
Saniatigut pisarisuuk	-							
annerpaamik 10%								
Norge								
Saarulliit	3.700	3.700						
Kullerit	900	900						
Saarulliusaaq	700	500						
Saniatigut pisarisuuk	300	300						
Rusland								
Saarulliit	5.050	5.050						
Kullerit	500	500						
Raajat	500	500						
Saniatigut pisarisuuk	annerpaamik 10%	annerpaamik						
Savalimmiut								
Saarullernat	13.000	13.000						

Ilanngussaq 2: Sinerissamut qanittumi aalisarneq, pisassiissutit 2017

Kalaallit Nunaata Kit	
Raajat	37.133
Saattuat, Upernivik	225
Saattuat, Qeqertarsuup Tunua - Uummannaq	525
Saattuat, Sisimiut	500
Saattuat, Maniitsoq-Kangaamiut	225
Saattuat, Nuuk-Paamiut	1.200
Saattuat, Narsaq-Qaqortoq	225
Saattuat katillugit	3
Uiluiit, Nuuk	720
Uiluiit, Aqajarua	0
Uiluiit, Attu	400
Uiluiit Kujammut, Saqqaq	400
Uiluiit Avannaa, Kangaarsuk	700
Uiluiit, Nassuttooq	300
Uiluiit katillugit	2.520
Qalerallit, Upernivik	9.200
Qalerallit, Uummanaq	9.500
Qalerallit, Qeqertarsuup Tunua	9.500
Qalerallit, Kalaallit Nunaata sinnera	-
Qalerallit katillugit	28.200
Nipisat NAFO 1A	63
Nipisat NAFO 1B	369
Nipisat NAFO 1C	267
Nipisat NAFO 1D	522
Nipisat NAFO 1E	165
Nipisat NAFO 1F	114
Nipisat katillugit	1.500
Tunu aamma Kitaa	
Saarulliit	37